

ПРОГРАМА

за развитието на Философско-историческия факултет на
Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“
за периода 2013-2017 г.
на кандидата за декан доц. д-р Красимира Кръстанова

За времето от своето създаване до днес ФИФ изгради своята организационна и академична структура и е стабилно звено на ПУ, което разполага със значителен човешки капитал. Тази тенденция трябва да се запази, но заедно с това трябва да се потърси пътят на промените, които биха го извели напред към постигането на устойчивост в неговото развитие. Практиката е показала, че възможностите на един декан да променя радикално случването на нещата, не са големи, тъй като едно от най-важните и основни задължения, които той изпълнява, е свързано с необходимостта да се обслужва и осигурява постоянно протичащият учебен процес. Той, обаче, може да изведе обща цел, да работи за планиране на дейностите по нейното постигане, както и да създаде условия за изпълнението ѝ.

Целта, която е напълно обозрима и може да обедини всички ни, е да постигнем **разпознаваемост и привлекателност на образователния продукт**, който предлага ФИФ. Като стъпим на иновативен подход и използване на научните постижения за ресурс на обучението, трябва **да наложим „пловдивския модел“**, който да бъде желан от студенти, а дипломите на завършилите – предпочитани от работодателите. Това предполага, от една страна, да се приеме проактивен подход, който залага преди всичко на хората, като мощно средство за постигане на резултати, и, от друга – да се следват ясни правила и ред за вземане на решения и тяхното осъществяване – правила, които разчитат на отворена комуникация, взаимодействие и откритост на управлението. Това са и принципите, които заявявам, че ще следвам, когато предлагам своята кандидатура за поста декан на ФИФ.

Визията за посоката, в която продължава Философско-историческият факултет, следва от Визията за Пловдивския университет¹, а също и от постигнатото досега. Важна цел е да се затвърди образът на факултета като авторитетна структура, която предлага **висококачествен образователен модел, стъпил върху интердисциплинарността, и прагматично прилагащ резултатите от съвременните научни изследвания в практиката.**

Мисията на Философско-историческия факултет приема изцяло мисията на Пловдивския университет, като я детайлизира в посока на **преодоляване на твърдите дисциплинарни граници на тясно специализираното знание** и широко отваряне към

¹ Визия за ПУ като „образователна, изследователска и културна институция с европейско лице и национална значимост, разпознаваема в глобалния свят, отличаваща се с устойчиво и динамично развитие и конкурентоспособни предимства“

интердисциплинарността, както и **обвързването на теоретичния космополитизъм на академичните изследвания с емпирията в разбирането на локалното** от историческа, антропологична, социологическа, философска и културалистка гледна точка².

Стратегията също се основава на комплексната концепция на Пловдивския университет, насочена към осъществяване на неговата мисия и стратегически цели. Сред елементите, които имат важно значение за изпълнението на мисията на ФИФ, като звено на ПУ, могат да се подчертаят следните:

- Приемане на каузата за ускорено развитие на ПУ и съответно, утвърждаване на Факултета като единна цялост от множество академични звена, които си взаимодействат и разчитат едни на други за постигане на висока ефективност от съвместната работа и утвърждаване на авторитета на структурата. Това изисква отношенията да се изграждат на принципите на уважение, доверие и баланс на интересите, а решенията да се вземат прозрачно, след анализ и обсъждане на въпросите.
- Използване на съвременни подходи и иновативни решения за постигане на качествени промени в основните дейности. За нас това означава съчетаване на материалните ресурси и прилагането на информационни и комуникационни технологии с използването на човешкия ресурс – включването на различни компетентност и натрупан опит при изпълнение на задачите би довело до постигане на синергиен ефект.
- Интегриране на преподаване, обучение и изследвания на базата на решаване на конкретни задачи. В това отношение е необходимо да се добави и залегналото в стратегията на ФИФ виждане за по-пълно използване на ресурсите на Пловдив и региона като „терен“ за теоретически и емпирични изследвания и проектни инициативи с междууниверситетски и международен характер. Подобна стъпка би подпомогнала, от една страна, сътрудничеството и интеграцията със сходни факултети и изследователски центрове, и, от друга – провеждане на обучение чрез изследване. Така ще се увеличат и възможностите за преподаване на специализирано знание на студентите, а именно те са в центъра на нашето внимание.

Основните програмни дейности следват от перспективата и заложените стратегически цели за развитие на ФИФ.

1. Всички дейности ще се ръководят от ясното съзнание, че **център на нашата работа са студентите**. Те следва да бъдат приобщени към каузата на ФИФ за едно по-добро образование, защото това е тяхното и нашето бъдеще. За да мога да разбирам навреме за проблеми на студентите и да ги решаваме бързо, смятам да създам поздравна връзка с тях и с посредничеството на Студентски съвет. Техен представител ще бъде поканен като член на Деканския съвет. Заедно със студентите ще потърся нови

² Мисията и стратегията на ФИФ са приети от ОС на ФИФ на 23.01.2012

форми на съвместна работа, чрез които да се оптимизира връзката студенти-преподаватели, студенти-ръководство, защото смятам, че такъв обмен на мнения и общите действия ще способстват за по-добра работа в рамките на образователния процес, а оттук – и за утвърждаване на авторитета на Факултета.

2. Важно място заемат задачите, отнасящи се към **повишаване на качеството на образование и образователния продукт**. Разбира се, колективът на ФИФ ще следва плана-програма към Стратегията за развитие на ПУ³. Смятам, че деканът не би могъл да се справи сам с тези задачи, без съдействието на всеки член на академичния състав. Деканът не би могъл да се справи и без помощта на Комисията за управление и контрол на качеството, която трябва да придобие първостепенна роля в това отношение. Такава комисия съществува и на този етап тя трябва да обнови своя състав. Виждам няколко стъпки, които следва да се направят в тази посока: анализ на настоящото положение и очертаване на съществуващите проблеми; формиране на политика на ФИФ за повишаване на качеството на образованието и разработване на механизми за нейното провеждане; разработване на план за постигане на цели от краткосрочен и средносрочен характер; осъществяване на контрол върху процедурите за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация; прилагане на система за поддържане и усъвършенстване на качеството на обучение с отчитане на мнението на студентите и нуждите на работодателите.

3. Към тази сфера се отнася и въпросът за **програмната акредитация на специалностите**. Досега акредитация за трите равнища на ОКС – бакалавър, магистър и доктор са получили специалностите от направление Социология, антропология и науки за културата; ОКС бакалавър и магистър са успешно акредитирани в направление История и археология; ОКС бакалавър са придобили специалностите от направленията Философия и Религия и теология. Предстои работа както по придобиване на съответните липсващи ОКС доктор за направление История и археология, магистър и доктор за направленията Философия и Религия и теология, така и възобновяване на процедурите за изтичащите акредитации.

4. Мисля, че е важно ФИФ да се включи активно в изграждането на **Система за подпомагане на обучението и развитието на студентите** – задача, която се поставя в краткосрочната план-програма на университета. Тя предвижда разширяване на достъпа до библиотечни фондове, компютърни и софтуерни средства, специализирани кабинети и лаборатории. В това отношение вече са правени опити от страна на

³ Задачите за постигане на качествено образование са в четири направления: 1. Синхронизиране на планирането и провеждането на обучение с образователната мисия, цели и задачи на ПУ; 2. Приемане на процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на учебната документация (квалификационни характеристики, учебни планове и програми); 3. Изграждане на Система за наблюдение, оценяване, поддържане и усъвършенстване на качеството на обучение; 4. Създаване на Система за подпомагане на обучението и развитието на студентите.

Факултета, но трудността идва от липсата на ресурс – няма помещение за специализирана библиотека (каквото изискване се откроява в докладите на почти всички акредитационните комисии, осъществявали програмни акредитации); вярно е, че в последната година компютърната зала се сдоби с десетина компютри, но липсата на специалист, който да се грижи за мрежата на ФИФ, за поддържане на факултетния сайт, както и да подпомага преподавателите в изготвянето на електронни материали за обучение е сериозен проблем. Студентите на ФИФ все още нямат електронен достъп за проверка на оценките си. Без разбирането и помощта на Ректора и Ректорското ръководство Факултетът няма как сам да се справи с поставените проблеми.

5. Посоката към **интензификация на научните изследвания и иновации** не е нова за Философско-историческия факултет. Той разполага с пет научноизследователски центъра и достатъчен брой утвърдени в национален и европейски мащаб учени. Смятам, че би било полезно да се детайлизират целите на политиката за научни изследвания във ФИФ и да се разработи механизъм и стимули за нейното прилагане. Основна роля в това отношение трябва да има Комисия за научни изследвания и международно сътрудничество, която досега съществуваше по-скоро по програма Еразъм. Важна задача, която предстои, е да се привлекат повече млади преподаватели към изследователската дейност.

Възможност за достигане на добро равнище можем да потърсим и в лицето на новите докторанти, които тепърва ще бъдат приети. Тяхната подготовка трябва задължително да се обвърже със съвременните научни изследвания, необходими и за развитието на специалностите. Ще бъде добре, ако премислим още веднъж формите и стандартите за тяхното обучение с оглед на изграждането им като добри изследователи. Най-добрият път, разбира се, е наличието на докторантско училище, което засега е трудно за осъществяване, заради недостатъчен ресурс. Като начало, можем да актуализираме и възобновим докторантския интердисциплинарен семинар за направлението Социология, антропология и науки за културата, а след това – да си поставим дългосрочни цели и да работим за създаване на условия за случването и на докторантско училище.

6. Повишаването на професионално равнище, квалификацията и **развитието на академичния състав** ще продължават да бъде грижа на деканското ръководство. Смятам, че е нужно да се работи в посока към подмладяване на академичния състав. Вече има акредитирани докторски програми към направлението Социология, антропология и науки за културата. Следва да се работи за придобиване на тази образователна квалификационна степен и в специалностите от другите научни направления във ФИФ. Важно е също в изследователските проекти да се работи съвместно със студенти още от бакалавърската и магистърската степен на обучение и най-добрите да бъдат привлечани за обучение в докторските програми. Именно оттук можем да ползваме ресурс за привличане на млади хора към преподавателска и научна дейност.

7. **Повишаването на конкурентноспособността** е важна задача и тя би могла да се постигне само във взаимодействие с външната среда – работодатели, общински и държавни институции, завършили студенти. На първо място трябва да се събира информация за завършилите възпитаници на ФИФ, което ще даде представа за тяхната реализация, но също и примери за добро кариерно развитие. Те ще бъдат и реклама за високото качество на образование, което предлага факултетът. Смятам, че трябва да се създаде и екип за връзки с обществеността (PR), който да разработи комуникационна стратегия, насочена към създаване на връзки с работодатели и представители на други институции. Ние трябва да показваме нашите успехи и да правим публично достойно постиженията ни. Не бива да крием самочувствието си на можещи и постигащи целите си хора. Това ще съдейства за създаване и поддържане на добър образ на факултета в публичното пространство. Само така ще можем да привлечем вниманието на институции и работодатели и те ще поискат да ни търсят като сериозни партньори. От друга страна, връзката с работодатели ще подпомогне и за по-добро адаптиране на нашите образователни програми към изискванията на бизнес средата.

Не бива да се изпуска и участието ни в партньорски мрежи в национален и международен план, където засега сме добре положени, но се изисква работа, за да може тази тенденция да продължи и да се разгърне. Трябва да работим в посока на увеличаване на нашия капацитет, за да можем да участваме в разработването и осъществяването на обучение в международни образователни програми. Само така ще можем да привличаме качествени студенти от страната и чужбина.

Днешният ден изисква подготвени специалисти с по-разностранни знания и иновативен начин на мислене. Един недостатъчно използван досега ресурс е именно прилагането на интердисциплинарния подход за създаване на нови бакалавърски и магистърски програми. Смятам, че на тази основа ще се увеличи конкурентноспособността на предлагания образователен продукт, а заедно с това ще се създаде среда за по-добри взаимовръзки между членовете на академичния състав. Използването на интердисциплинарността ще даде възможност за предлагане на по-атрактивни програми, което би заинтересувало повече студенти и би повишило финансовите приходи на факултета.

8. Икономическата среда е от изключително значение за доброто развитие на Факултета. Всички знаем, че като звено на ПУ, имаме определен бюджет, който ни дава средства, пропорционално на обучаваните студенти. За **подобряване на икономическите параметри** виждам няколко стъпки, които трябва да направим и да следваме:

1. Оптимално разходване на бюджетните средства, съобразно приходите, които всяка специалност носи. Важно условие е **прозрачността при разходването** на средствата и стриктен **финансов контрол**. Естествено е, че ако има нужда да се подкрепи развитието на дадена специалност, това ще бъде направено, но решение ще се вземе след анализ и обсъждане в Икономическата комисия,

която вече е създадена, но все още не е действаща и следва да започне своята дейност;

2. Създаване на актуални бакалавърски и магистърски специалности, които да отговарят на съвременните потребности и с високото си равнище на обучение да привличат повече студенти;
3. В тази посока все още не са достатъчно разработени възможностите за предоставяне на услуги за квалификация, както и на електронното обучение, които ще разширят ветрилото на предлаганите образователни продукти, а оттам – и на доходите на преподавателите.

9. Какво управление мога да предложа? Не бих искала да виждате в лицето на декана непогрешим човек, който от висока инстанция дава нареждания. Разбирам своята задача в изграждане на такава организационна култура, която е в синхрон с предложената визия, мисия и стратегия на ФИФ. Т.е., на преден план стои въпросът за човешките отношения, за доизграждането на академичния състав като общност със споделено знание, споделено разбиране, споделено мислене и общи цели. Ще се вслушвам във всеки един от вас и ще вземам решения на основата на анализ на проблемите.

Освен представяне на въпросите в Декански съвет, който е и основен консултативен орган, смятам да вземам своите решения след обсъждане в съответните комисии⁴, ако се налага – и групи, които се създават за решаване на конкретни проблеми. Някои от тях съществуват и следва да се обновят, други – тепърва ще започнат своята работа. Всички те трябва да работят не само в преакредитационна суматоха, а постоянно, за да мога и аз като ръководител да провеждам добра политика в интерес на Факултета. Тук искам да подчертая отново и работата си със Студентския съвет при ФИФ, за да могат младите хора непрекъснато да ни напомнят за техните потребности, въпроси и проблеми, които трябва да решаваме заедно.

И не на последно място, ще се постарая да работя в тясна връзка с Ректорското ръководство и с Ректора, за да се провежда цялостната политика на Пловдивския университет чрез Факултета, но и да се решават належащите въпроси и да се преодоляват пречки по пътя на успешното постигане на поставените цели.

Това, което представям сега пред вас, е програма за управление на ФИФ. Ако бъде избрана, ще направя стратегически план за действие, който ще бъде създаден и изпълнен в сътрудничество с всички, ще бъде широко обсъден и приет на Факултетен съвет, преди да стане документ за изпълнение.

28.01.2013

Пловдив

⁴ Комисия за управление и контрол на качеството, Комисия за научни изследвания и международно сътрудничество (която в своите задачи да включва и международния обмен в рамките на програма Еразъм), Атестационна комисия, Икономическа комисия, Група за връзки с обществеността